

Jelenlét- dialogus

Szilágyi Erzsébet, Kuroda Mineo,
Révész Ákos: Mély lélegzet

BALÁZS SÁNDOR

Semmelweis Szalon, 2019. XI. 13. – XII. 22.

Úgy élünk, ahogyan lélegzünk, s vélhetőleg úgy is alkotunk, ahogy a levegőt magunkhoz vesszük. Az alkotómunka mozdulatai azt a ritmust látszanak követni, ahogyan lélegzünk. Közvetlen kapcsolat mutatkozik a létezés alapjául szolgáló lélegzet és a lélek mozgása, a képi gondolat formálódása között. A magyar nyelv nem szűkölködik a különös, ugyanakkor megvilágító erejű, archaikus összefüggésekben. Nyelvünkben a lét, a lélegzet, a lélek kifejezések szorosan azonos etimológiai szögyökre vezethetők vissza, s ez aligha túlbecsülhető együttállás. Mintha a nyelv is a fiziológiai processzus szerint működne: egybehívja azt, ami együvé tartozó.

Szilágyi Erzsébet szobrász- és textilművész, Kuroda Mineo szobrászművész és Révész Ákos festőművész közös tárlatának távolabbi apropója, hogy idén 150 éves múltira tekintenek vissza a magyar-japán diplomáciai és kulturális kapcsolatok. Közlebbi, hogy egy *mély lélegzet* kíséretében és keretében gondolkodnak.

Együttesen osztja meg egy japán s két magyar alkotóművész képi-plasztikai elképzeléseit arról, hogy számukra mit jelent a lélegzet az ökológia, a test, az alkotáslélektan vagy éppen a filozófia aspektusa szerint. Hogy vajon mindegyik egymást követő lélegzetvétel ugyanolyan

lehet-e, vagy függ a helytől, az időtől, a körbefogó élménytől. Mindezen kérdésekre egy irányba tartó, mégis elkülönülő válaszokat adnak a kiállított művek.

Szilágyi Erzsébet új, nagy méretű textilszekvenciájának darabjai a varrva hurkolt technikát alkalmazzák. A háromdimenziós tervek alapján készülő alkotások újrahasznosított textilszalak rétegelt egymásra helyezésével születnek meg. Noha még őrzik a térbeliség mélységi képzetét, s az alkalmazott technika révén síkképeként jelennek meg, érzéki példái a dimenziók egymásba játszásának. Jellegzetes és csaknem kizárólagos témájuk a tüdő képének felmutatása. A határozott vonalvezetésű, mégis áttetsző kontúrvonalak egymásba és egymásból is építkező tüdőlebenyeket mutatnak – különböző elszíneződések és környezeti feltételek között. Terük többnyire

KURODA MINEO: *Létezés, cím nélkül*, 2018, fém, fém applikációk, fa, 28×42 cm

SZILÁGYI ERZSÉBET: *Mély levegő*, 2019, textil, varrva hurkolt, 80x160 cm

redukált, ám szerveződésük, a hörgők vagy a hólyagocskák, a légzőközpont átvilágított képének hangsúlyozása révén azt a benyomást erősítik, mintha a légzés mindennek lételeme volna megbonthatatlan és egyetlen, nem pótolható rendszerként, s nyomában a természet is ekként mutatkozna meg.

Révész Ákos nem témát fest, nem a kihívón neutrális – noha a visszatörlések és kaparások révén gesztusnyomokkal felsértett – háttér előterébe keres valamiféle formát vagy alakot az alaktalanságból. Festői ecsetjegyeket, ecsetvonásokban testet nyerő gesztusokat helyez el, amelyek mindegyike akár önmagában is esztétikai érték hordozója, ám ettől továbblép. Képeit egymásra rakódó, épített, egymással korrespondeáló, azonos módszerrel megteremtett gesztusok szervezik.

Ecsetmozgása hasonlatos a szél járásához: ott keres utat, jelhagyó helyet, amerre a pillanat lendületive, energiahulláma tereli, s csak enyhén kontrolláltan, tekintettel a már érintett gesztusfelületek színbeli és fakturális minőségére. A ritmust mint alapképletet egy-egy mély lélegzet kiáradása navigálja és határozza meg. Az ecsetutak, az elmozdulás irányai minden lehetőséget érintenek, noha uralkodó a diagonális festékáramlás. A festékrétegek különböző mélysége, egymásra telepítésük milyensége nyomán a nyersesség és plasztikusság, a jelenlét és tűnékenységének képzete idéződik fel a szárnyak suhogáslátványában. Szélesen és hosszan lerakott ecsetsávok jelentkeznek egy mély lélegzet következményeként: hol kifejlés, kibomlás, csorgás, hol az áramlás, áradás, kitérés képzetét keltve.

Kuroda Mineo alkotásait nem különíti el címekkel. Egységesen az existence kifejezéssel él, a létezés megnyilvánulásaiaként jegyzi őket. Alkotásaiban az eltűnés különböző formái és rétegei, mintázatai mutatkoznak meg a deformáltság, a

rongáltság, a rozsva képében. E vonzást tartja féken, függeszti fel – ideiglenesen, az alkotás révén. Nem erőszakosan, inkább a végkifejlet csendes kísérőjeként.

Keresetlen vagy véletlenül talált, inkább meglátott és felfedezett tárgyai csak tárgyak, amelyek a művész szándékai szerint épülnek, nőnek össze. Művészetté a mögöttük álló személy szemlélete teszi őket. Mineo tézist épít, rak össze tárgyaiból, mégpedig mindig ugyanazt. A létezését és annak mulandóságát teoretizálja. A lét és nemlét határállapotát, amikor a dolgok kicsit még azok, amiért létrejöttek, de funkciójukat és identitásukat már elvesztik, amit felerősít a más tárgyakkal és felületekkel való találkozás – a természet rendje szerint. Kérdésfelvetése, hogy mire vezethető vissza, s merre tart az emberi létezés; ki vagy mi az ember, aki erre műveiben rákérdez. Művészete annak példája, hogy a rongált, az enyészetnek kitett, „elesett” tárgyak anyagisága, testisége és nemkülönben a közös sorsban való együvé érése lehet a nagyszerűség forrása.

Mély lélegzet az utolsó előtt. A jelenlét ünnepe, és ráhagyatkozó felismerése annak, hogy történelmet ír, társadalmat és kultúrát alkotó jellegünk mellett is elsősorban a természet része vagyunk.

RÉVÉSZ ÁKOS: *Hullám energia-sorozat 5-6.*, 2019, vegyes technika, akril, vászon, 90x90 cm